

NHỮNG ĐIỂM MỚI VỀ XÂY DỰNG ĐẢNG VÀ HỆ THỐNG CHÍNH TRỊ

PGS, TS. VŨ THANH SƠN

Cục trưởng Cục Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, Ban TCTU

Ngày 25-10-2021, Hội nghị Trung ương 4 (khóa XIII) ban hành Kết luận số 21-KL/TW “về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa””. Nội dung của Kết luận có nhiều điểm mới thể hiện quyết tâm chính trị cao hơn, quyết liệt hơn của Đảng trong xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực lãnh đạo, cầm quyền trong tình hình mới

Kết quả bước đầu thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII)

Ngày 30-10-2016, Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) về “Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ” được ban hành. Sau 5 năm thực hiện, công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng đã đạt nhiều kết quả quan trọng. Đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ được thực hiện quyết liệt, hiệu quả hơn, xây và chống kết hợp hài hòa, đạt kết quả cao hơn, mạnh mẽ, kiên quyết hơn so với kết quả thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XI).

Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) đã nhận diện 27 biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, thể hiện quan điểm nhất quán của Đảng là nhìn thẳng vào sự thật, đánh giá đúng sự thật, nói rõ sự thật. 5 năm qua, cấp ủy, tổ chức đảng các cấp đã phát hiện,

xử lý kỷ luật 25.104 (0,5%) đảng viên suy thoái hoặc có biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Mỗi biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” đều có đảng viên vi phạm và bị xử lý kỷ luật. Đảng viên suy thoái về đạo đức, lối sống chiếm tỷ lệ cao nhất với 15.101 đồng chí (60,1%), đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị là 8.281 đồng chí (33%), đảng viên có biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” có 1.722 đồng chí (6,9%).

Nhận thức và trách nhiệm của cán bộ, đảng viên đã có chuyển biến tích cực trong đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Nhiều cán bộ, đảng viên đã chủ động nêu cao trách nhiệm, nhìn thẳng yếu kém, khuyết điểm, tự giác nhận diện mức độ biểu hiện suy thoái của bản thân và kịp thời đề ra giải pháp khắc phục, sửa chữa. Đồng thời, phát hiện, thẳng thắn góp ý cho cán bộ, đảng viên trong cơ quan, đơn vị mình về các biểu hiện suy thoái.

Tuy nhiên, việc đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi

suy thoái và biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” vẫn còn hạn chế, khuyết điểm. Một bộ phận cán bộ, đảng viên, trong đó có cả cán bộ lãnh đạo, quản lý nhận thức chưa đầy đủ về tính chất, tầm quan trọng của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng; chưa nêu cao tinh thần trách nhiệm, thiếu gương mẫu, phai nhạt lý tưởng, giảm sút ý chí, sa vào chủ nghĩa cá nhân, nói chưa đi đôi với làm, vi phạm kỷ luật đảng, vi phạm pháp luật. Năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu, tự phê bình và phê bình, công tác kiểm tra, giám sát của nhiều tổ chức đảng còn hạn chế. Cơ chế kiểm soát quyền lực và chế tài xử lý vi phạm ở một số lĩnh vực chưa cụ thể, hiệu quả thực thi thấp. Hoạt động giám sát của mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội và nhân dân đối với việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức của cán bộ, đảng viên chưa hiệu quả; chưa phát huy đầy đủ sức mạnh tổng hợp của hệ thống chính trị trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch.

Những điểm mới trong Kết luận số 21

Kết luận số 21 nêu rõ mục tiêu tổng hợp, bao quát, thể hiện rõ chủ trương, đường lối nhất quán và ngày càng mạnh mẽ, quyết liệt của Đảng trong xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị, tạo bước phát triển mới về trí tuệ, bản lĩnh chính trị, đề Đảng thực sự là đạo đức, văn minh. Mục tiêu là “đẩy mạnh công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị nhằm nâng cao năng lực lãnh đạo, năng lực cầm quyền, sức chiến đấu của Đảng; hiệu lực, hiệu quả hoạt động của Nhà nước; đổi mới nội dung, phương thức và nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội. Kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”; kết hợp chặt chẽ, hài hoà giữa “xây” và “chống”, xây là

nhệm vụ cơ bản, chiến lược, lâu dài, chống là nhiệm vụ quan trọng, cấp bách, thường xuyên. Tạo bước phát triển mới của Đảng về trí tuệ, bản lĩnh chính trị, thực sự là đạo đức, là văn minh, ngày càng gắn bó mật thiết với Nhân dân, ngày càng được Nhân dân tin tưởng; đủ uy tín và năng lực lãnh đạo thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng và sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”.

Kết luận số 21 thể hiện quyết tâm chính trị cao của Đảng là tiếp tục đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng, đấu tranh mạnh mẽ hơn nữa với suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong tình hình mới. Nhiều hạn chế, khuyết điểm nêu trên cần khắc phục để nâng cao năng lực lãnh đạo, cầm quyền của Đảng, sức chiến đấu của cán bộ, đảng viên, góp phần xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, củng cố lòng tin của Nhân dân với Đảng.

Nội dung Kết luận số 21 có nhiều điểm mới so với Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII). Cụ thể: 1) Phạm vi xây dựng và chỉnh đốn không chỉ là chủ thể Đảng mà bao quát cả hệ thống chính trị. Đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị là phù hợp trong tình hình hiện nay. Quan điểm nhất quán và xuyên suốt của Đảng là phải tăng cường công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng để Đảng trở nên trong sạch, vững mạnh. Sự trong sạch, vững mạnh của Đảng gắn liền với trong sạch, vững mạnh của cả hệ thống chính trị. 2) Khẳng định sự quyết liệt, dứt khoát, “*kiên quyết* ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái...”. Qua tổng kết, việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) đạt nhiều kết quả nhưng còn có hạn chế, khuyết điểm. Chính vì vậy, Kết luận số 21 thể hiện quyết tâm chính trị cao hơn, tiếp tục chỉ đạo tìm giải pháp khả thi, kiên quyết xử lý triệt để, làm cho Đảng ta trong sạch, vững mạnh hơn, nâng cao năng lực lãnh đạo, cầm quyền, sức chiến đấu của Đảng. 3) Bổ sung “*xử lý nghiêm*

cán bộ, đảng viên suy thoái...". Điều này khẳng định quyết tâm cao của Đảng trong việc xử lý cán bộ, đảng viên có sai phạm, không có vùng cấm, không có ngoại lệ. 4) *Tạo bước phát triển mới của Đảng về trí tuệ, bản lĩnh chính trị, thực sự là đạo đức, là văn minh.* Để đáp ứng yêu cầu trong tình hình mới như phát triển nền kinh tế thị trường định hướng XHCN, hội nhập quốc tế sâu rộng, cách mạng công nghiệp 4.0, Đảng phải hội tụ được một đội ngũ đảng viên thực sự có bản lĩnh chính trị dựa trên nền tảng Chủ nghĩa Mác-Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh, thực sự ưu tú, trí tuệ, đủ khả năng lãnh đạo phát triển trong nước và khả năng làm việc trong môi trường quốc tế. Kết luận số 21 cụ thể hóa nhiệm vụ mà Đại hội XIII đã đặt ra là tập trung xây dựng Đảng về đạo đức.

Kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” bằng các giải pháp, hành động quyết liệt, không khoan nhượng để loại bỏ sự suy thoái và biến chất của cán bộ, đảng viên trong hệ thống chính trị. Những giải pháp này được quy định rõ trong các nghị quyết, quy định, quy chế, chỉ thị, kết luận của Đảng và thể chế hóa thành chính sách, pháp luật của Nhà nước với các chế tài thực thi hiệu lực, hiệu quả.

Cả hệ thống chính trị đều có vai trò, trách nhiệm trong việc ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Thành công trong cuộc đấu tranh này góp phần quan trọng vào việc nâng cao sức chiến đấu của tổ chức đảng, đảng viên, năng lực lãnh đạo của Đảng và hiệu lực quản lý của Nhà nước; xây dựng hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới.

Kết luận số 21 xác định rõ 5 nhóm nhiệm vụ, giải pháp: 1) Tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng công tác chính trị, tư tưởng, tự phê bình và phê bình. 2) Tập trung xây dựng đội ngũ cán

bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược và người đứng đầu gắn với đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả. 3) Tập trung hoàn thiện cơ chế, chính sách. 4) Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, kỷ luật đảng; kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên vi phạm. 5) Phát huy vai trò, trách nhiệm của các cơ quan dân cử, mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội; thực sự dựa vào Nhân dân để xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh. Các giải pháp phải gắn kết hữu cơ, tương hỗ lẫn nhau, tạo tác động tổng hợp hướng tới đạt được mục tiêu đề ra. Cần triển khai các giải pháp đồng bộ, kịp thời từ Trung ương tới cơ sở để đạt hiệu quả cao nhất.

Quyết tâm chính trị cao trong tổ chức thực hiện

Kết luận số 21 tạo được sự thống nhất về nhận thức và hành động trong toàn Đảng, hệ thống chính trị và được sự đồng tình, ủng hộ của Nhân dân, tạo sức mạnh lan tỏa rộng khắp trong xã hội. Thời gian tới cần tập trung thể chế hóa, cụ thể hóa kịp thời Kết luận, tạo sự đồng bộ, thống nhất để Kết luận đi vào cuộc sống.

Kết luận số 21 đang được tổ chức triển khai từ Trung ương tới cơ sở, phổ biến tới từng đảng viên. Bộ Chính trị ban hành Kế hoạch số 03-KH/TW ngày 1-12-2021 về thực hiện Kết luận số 21. Ngày 9-12-2021, Bộ Chính trị đã tổ chức Hội nghị cán bộ toàn quốc về công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng nhằm triển khai thực hiện Kết luận số 21-KL/TW và Quy định số 37-QĐ/TW của BCH Trung ương về những điều đảng viên không được làm.

Cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan, đơn vị trong hệ thống chính trị và đảng viên nêu cao tinh thần trách nhiệm, quyết tâm chính trị, tự giác, gương mẫu trong việc thực hiện Kết luận; tạo bước chuyển biến rõ rệt, hiệu quả, thiết thực

(Xem tiếp trang 48)